

kteri gosposki podučitelj misli, da ni za vse zrel, če nekoliko v šoli stori, za cerkev se pa še ne zmeni, zakaj učitelj živi od kmeta, in kmet le šolmajstra hvali, če zna dobro zapeti in orglati, torej priporočam še enkrat: naj se vsaki podučitelj rad in pridno vadi v petji in orgljanji, in naj nikar ne godernja, če mu učitelj popravlja pomote, timveč naj mu bo za to iz serca hvaležen. Ali, pa Bogu bodi potoženo! dobé se učitelji, kateri se res za orgle bojé in revnega „gehilfa“, kakor ga imenujejo, z belim očesom pogledajo, ako bi se k orglam približal, pa zakaj? zato ker vlada med njima razpertija in nevošljivost, ktera je vir vsega nasprotja.

Naj bi se pa tudi marsikteri podučitelj večkrat poprašal: kaj bi pa jaz kot učitelj želel od svojega podučitelja? in gotovo si bo odgovoril: kako prijetno bi bilo, ako bi bil moj podučitelj domač, prijazen, postrežljiv, pohleven in odkritoserčen, proti meni zanesljiv, in ako bi se z dušo in s telesom deržal moje hiše in se za mojo čast, kakor za svojo potegoval. —

Če sta si tako učitelj in podučitelj vdana in prijazna, je srečna hiša, zakaj, taka hiša je hiša miru in ljubezni, in pri nji je Bog in njegov blagoslov.

Milovati moram pa tiste šole in cele soseske, ker sta si učitelj in podučitelj pes in mačka; žalostno je biti med takima, kjer po celih deset mesecev eden družega ne pogledata, eden družega opravljata, in na zadnje sta oba nedolžna, in se nočeta tako daleč ponizati, da bi eden družega ogovorila, in tako celi soseski dajeta slab zgled, in si oba podkopujeta svojo srečo.

Spreoborni take terdovratneže Bog!

Jože Jerom,
podučitelj.

Šolsko blago.

Lahke, bolj znane kovine ali metali so:

1. **Pepelovec**, terda, leskeča, bela stvar, ložja od vode. Dobiva se v pepelu in v vinskem kamnu, v ilovici, v slanah in kislih vodah.
2. **Soljenec** je pepelovcu podoben. Nahaja se v navadni soli.
3. **Apnenec** je svitla bela stvar, in se v vodi razpušča. Dobiva se v raznih plemenih apnenka, v marmorji, soldanu in mavcu, v živalskih kosteh in lupinah, pa tudi v nekterih rastlinskih delih.
4. **Glinjenec** je bela, leskeča stvar, ki se dá zelo kovati in vleči. Nahaja se v glinji, ilovici in sploh v dobri persti, v raznem kamenji.
5. **Magnez** tudi bela, leskeča in vlačna stvar. Dobiva se v gorjupi persti, v nekterem kamenji, v morski vodi.

6. **Arsen** ali **arsenik** je sivkasta leskeča tvarina in zelo strupena. Nahaja se včasih čist, včasih pa zmešan z drugimi rudami.

7. **Kamujenec**, bela, leskeča stvar, in je naj lažji med vsemi kovinami. Dobiva se v apnenem kamenju in v kislih vodah, ter dela, da stvari v njem okamnijo.

8. **Barij** je bel pa terd. Nahaja se v baritu, v nekem težkem kamenju.

9. **Stronec**, bela stvar, ki se nahaja v stroncijanitu, v nekem zelenem kamnu.

10. **Sladnec**, sivkasta, leskeča stvar, ki se dobiva v nekterih zlahtnih kamnih.

11. **Zirkon**, črnkasta stvar, ki je v nekterih kamnih, v zirkonu, v zlahtnem hiacintu.

12. **Tor**, tamnosiva stvar, ki se dobiva v nekterih kamnih, v toritu in monacitu.

13. **Telur**, sivkasta, zelo leskeča stvar, ki je zmešana z nekterimi kovinami.

14. **Cer**, siva, leskeča kovina, ki se dobiva v nekterih rudah.

Težke bolj znane kovine so:

1. **Platina**, naj težja, siva kovina, ki se dá zelo raztegniti. Dobiva se zlasti v južni Ameriki in v uralskem pogorju na Ruskem, in je Skrat toliko vredna, kakor srebro.

2. **Zlato**, naj dražja kovina, je 15krat toliko vredna, kakor srebro. Za platino je zlato naj težje. Je rumeno in zelo leskeče, in se dá zelo raztegovati. Naj več zlatá se dobiva v Ameriki in v Avstraliji, kdaj tudi v azijanski Indiji, v Evropi pa ga je naj več na Ogerskem in Erdeljskem.

3. **Srebro**, lepa bela, leskeča, za zlatom naj dražja kovina. Naj več srebra je v Ameriki, v uralskem pogorju na Ruskem, potem tudi na Francoskem, Ogerskem, Českem in Saksonskem.

4. **Zivo srebro** je navadnemu srebru podobna kovina, samo da je tekoča. Naj več živega srebra se dobiva v Idriji na Kranjskem, v Almadnu na Španskem, pa tudi v Ameriki.

5. **Baker** ali **kufer** je rudeč, in se dá dobro kovati. Naj več ga je v Ameriki, v uralskem pogorju, na ogerskem in v Banatu.

6. **Cin** je plavkaste barve. Naj več se ga dobiva v izhodni Indiji, v Angliji, pa tudi na Českem in Saksonskem.

Dalje prth.

Šolska letina.

»Programm des k. k. Gymnasiums zu Rudolfswert (Novomesto) am Schlusse des Schuljahres 1866. Veröffentlicht vom Direktor desselben P. Bernard Vovk« ima na čelu prav važen in lep sostavek: »Popotvanje našega gospoda in zveličarja Jezusa Kristusa ob času njegove triletné učitve, kronologično zloženo po štirih evangelistih, in popotvanje sv. aposteljna Pavla«. Taki spisi se morajo prikupiti učencem in starem in sploh domačemu slovstvu. Učencev je bilo v tej gimnaziji na koncu leta 197, med kterimi je bilo le 5 Nemcev, drugi vsi Slovani. Primki učencev so čisto, imena krajev pa naj več po slovenski pisani. — »Letno sporočilo očitne glavne šole ipavske« je prineslo letos učiteljem prav tečen sostavek »Prvi razred«, ki ga popisuje g. vodja te šole. Potem so na vrsti navadna šolska naznanila, iz kterih se vidi, da je ta šola imela letos vse mladine vkup 410. Pisava je vsa čisto slovenska.